

Organisation — „ITO“) samt forhandlingerne i forbindelse hermed om indgåelse af en toldoverenskomst „General Agreement on Tariffs and Trade“ (GATT).

B. Den økonomiske udvikling i Danmark efter krigen.

1. Den første efterkrigstid.

Ved krigens slutning stod Danmark overfor store *genopbygningsopgaver*. Produktionsapparatet var forringet som følge af manglende mulighed for erstatning og udskiftning, og landbrugets besætninger var stærkt reduceret. På alle væsentlige områder var lagrene praktisk talt udtømt. Vanskelighederne skærpedes ved pengerigeligheden og de alvorlige pengepolitiske problemer i forbindelse hermed. Udenrigshandelen var i 1945 faldet til et minimum, hvilket på grund af Danmarks store afhængighed af udenlandske tilførsler var til stor skade for landets økonomi. En forøgelse af udenrigshandelen var forbundet med betydelige vanskeligheder, bl. a. som følge af Europas almindelige økonomiske situation; af vore hovedmarkeder var England økonomisk svækket efter krigen og Tyskland desorganiseret.

Disse forhold havde medført en betydelig nedsættelse af produktion og levefod. Ved genopbygningen af landets økonomi måtte målet, således som det senere har fundet udtryk i Danmarks langtidsprogram, være at genvinde og forbedre førkrigstidens levestandard samt skabe fuld beskæftigelse og social tryghed. Dette mål måtte nås ved forøgelse af produktion og investering, og en nødvendig forudsætning herfor måtte være, at samhandelen med udlandet forøgedes væsentligt.

I tiden efter krigens afslutning er man nået et betydeligt stykke frem ad genopbygningsvej. Det er i de forløbne år lykkedes at udvide *udenrigshandelen*, og de forøgede tilførsler udefra har bidraget til at skabe mulighed for forbedring af de indenlandske produktions- og forsyningsforhold. Importen er således steget fra ca. 700 mill. kr. i 1945 til ca. 3 400 mill. kr. i 1948, medens eksporten i samme periode er steget fra 900 mill. kr. til ca. 2 700 mill. kr. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster har i årene 1946, 1947 og 1948 udgjort henholdsvis 950 mill. kr., 413 mill. kr. og 315 mill. kr. Den betydelige merimport i årene 1946 og 1947 har kun været muliggjort derigennem, at en del af underskuddet på handelsbalancen er blevet dækket ved forbrug af tilgodehavender eller optagelse af lån i udlandet. Af underskuddet i 1948 er ca. 250 mill. kr. finansieret ved Marshall-hjælpen, der ydes dels som gave og dels som lån. En væsentlig del af de foregående års valutaforbrug fandt sted i sterling, bl. a. som følge af det store importoverskud overfor England i året 1946.

Med henblik på fremme af eksporten har man begrænset det indenlandske forbrug, navnlig af levnedsmidler. Trods de iværksatte foranstaltninger har det ikke været muligt at bringe udenrigshandelen op på førkrigstidens niveau. Importen lå endnu i 1948 i mængde ca. 20 pct. under førkrigsimportens niveau. Det må herved tages i betragtning, at importbehovet var steget som følge af befolkningstilvæksten og det opsummerede behov efter krigen. Under hensyn hertil har man gennem importreguleringen måttet søge at begrænse forbrugsvareimporten til fordel for importen af råvarer, hjælpestoffer, brændsel m. v. Endvidere har man ved tildeling af råvarer begunstiget de virksomheder, som producerer varer til eksport, eller varer af betydning for genopbygningen.

Som resultat af disse bestræbelser har der i tiden efter krigen fundet en betydelig produktionsforøgelse sted; dette gælder dog særlig industrien, idet *landbruget* også i årene efter krigen har været ude af stand til at udnytte sin fulde kapacitet som følge af mang-